

Lekce 6: Totožnost, poslání a povolání v Markově evangeliu

Když se jako vedoucí budete připravovat na vyučování Markova evangelia, pamatujte, že nic nenahradí to, než když si Markovo evangelium minimálně dvakrát až třikrát předem přečtete.

Při čtení si určitě všimnete, že Marek se soustřeďuje především na tři hlavní témata:

- Kdo byl Ježíš? (Ježíšova **totožnost**)
- Proč přišel? (Ježíšovo **poslání**)
- Co Ježíš žádá od svých následovníků? (Ježíšovo **povolání**)

A to, co v Markově evangeliu tvoří tak dramatické pozadí, je lidská duchovní slepota vůči těmto třem aspektům.

TOTOŽNOST

V samém středu důležitosti se nachází 8. kapitola v Markově evangeliu a vše na ní doslova visí. Počínaje Markem 8,27, všechna tři témata – totožnost, poslání i povolání – najdeme v rychlém sledu po sobě.

Ještě dříve v textu Marek vykresluje neobyčejnou scénu uzdravení slepce. Během svého ozdravného procesu slepec začíná z **naprosté sleposti** postupně vidět **něco**, a nakonec vidí **všechno**.

Zdá se, že Marek zmiňuje tento zázrak, aby čtenářům pomohl pochopit, že učedníci Krista prochází podobným procesem, když překonávají svou vlastní duchovní slepotu.

Podívejme se na pár veršů popořadě.

➤ *Přečtěte si Markovo evangelium 8,27-30.*

Hlavní otázkou ve verších 27-30 je Ježíšova **totožnost**. Kým přesně byl Ježíš?

Lidé vždy měli spoustu teorií a představ, tehdy stejně jako dnes. Ježíše považovali a považují „za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a někteří za jednoho z proroků“ (Marek 8,28). Dali Ježíše do kategorie člověka poslaného Bohem, ale stále byli duchovně slepí a neviděli Jeho opravdovou totožnost. Není „jeden z proroků“, jak říkali někteří lidé, ale je Kristus. Naplnění všech prorocství.

Ježíš ale ve verši 29 přechází na velice osobní rovinu: „A za koho mě pokládáte vy?“

Toto je jakýmsi dílčím sebezkoumáním pro Ježíšovy učedníky. Existovala řada debat ohledně Ježíšovy totožnosti a bylo naprosto patrné, že důkazy poukazovaly tak, jak Petr na tuto otázku odpovídá: „Ty jsi Mesiáš.“

V Izajáši se dočteme o příchodu Krista, Božího jediného krále:

„Budte rozhodní, nebojte se! Hle, váš Bůh přichází s pomstou, Bůh, který odplácí, vás přijde spasit. Tehdy se rozevřou oči slepých a otevřou se uši hluchých. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat.“ (Izajáš 35,4-6)

Bůh svému lidu prostřednictvím proroka Izajáše řekl, jak poznají Krista, Božího pomazaného krále, až přijde: hluší uslyší, slepí uvidí, chromí budou chodit a němí budou mluvit. Mezi řadou zázraků zaznamenaných v první polovině Markova evangelia jsou i ty, kdy Ježíš dá chromému schopnost chodit (2. kapitola), hluchému a němému dá sluch a řeč (7. kapitola) a slepému dá zrak (8. kapitola). Ježíš tímto konkrétním způsobem ukazuje svou moc, aby lidé poznali, že je Kristus.

➤ *Přečtěte si Markovo evangelium 1,2-3.*

Druhá polovina citace pochází z Izajáše 40, z textu, ve kterém je jasně napsáno, že „Pán“, který je zde zmíněn, není nikdo jiný než sám Bůh, ten, který vyvedl svůj lid z Egypta, stvořitel světa. Marek nám říká, že Jan Křtitel je „hlas volajícího na poušti“, který připraví cestu Pánu. Když Jan Ježíše pokřtil, hlas z nebe potvrdil, že Ježíš je opravdu zaslíbený Pán z Izajáše 40 (Marek 1,11).

Avšak navzdory tomu všemu, co Ježíš dokázal, stále byla spousta spekulací o tom, kdo opravdu je (viz Marek 1,27; 2,7; 10-12; 23-28; 4,41; 5,35-42; 6,1-3; 8,14-21). Zdá se, že Ježíšovým učedníkům Jeho totožnost bude unikat navždy.

Ale Marek vkládá uzdravení nevidomého jako signál, že se udál zázrak. Učedníkům se pomalu začínají otevírat duchovní oči a konečně vidí Ježíšovu pravou totožnost: „Ty jsi Kristus.“ Ale vidí Petr jasně úplně všechno?

POSLÁNÍ

Doposud nám Markovo evangelium jasně předkládá Ježíšovo povolání. Například, že dával přednost učení před uzdravováním (Marek 1,35-39) a duchovnímu uzdravení před tělesným (Marek 2,5). Jeho výběr společníků vzbouzel nepochopení, ale to bylo Jeho taktikou (Marek 2,15-17). Jeho povoláním je kázat evangelium a svolávat hříšníky.

Ale jak mohou být hříšníci přijatí Bohem?

➤ *Přečtěte si Markovo evangelium 8,31-33.*

Ježíš zde poprvé začíná učit, že „Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát“. Toto je podstata toho, proč přišel.

Ježíš neponechává žádný prostor pro nesprávné pochopení („mluvil o tom otevřeně“), protože ví, že učedníci – a většina posluchačů – mají úplně jinou představu o tom, jaký má Kristus být. Měl to být vítězný král, který slavnostně vstoupí na dobyté území, pošlape poražené nepřátele a pro své následovníky otevře novou slavnou dobu. Kristus, který by měl trpět a zemřít, se jim zdál jako protimluv.

Ačkoli Petr správně rozpoznal Ježíšovu totožnost, z 8. kapitoly je jasné, že ještě nepochopil Ježíšovo **poslání**.

Petr má zcela zjevně na mysli právě tuto královskou představu o Kristu, když si bere Ježíše stranou a „kárá ho“. Ježíšova ostrá reakce však ukazuje, že Jeho smrt je pro Jeho poslání

nezbytná: „Jdi mi z cesty, satane; tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“

Představa, že by tak zvaný Syn Boží měl trpět a zemřít, je i dnes pro řadu lidí kamenem úrazu. Ale pokud máme správně pochopit Markovo evangelium – a ostatně i celou Bibli – musíme porozumět podstatě Ježíšova poslání: musí „trpět“ a „být zabit“, aby nám mohlo být odpuštěno.

Ježíš znovu zdůraznil podstatu svého povolání v Markovi 9,30-32; 10,32-34; 10,45; 12,1-12 a 14,27-28. Stejně jako Ježíšovi učedníci, spousta lidí má potíže pochopit Jeho totožnost, poslání a povolání. Jak může být Boží syn a přitom viset na kříži? Ale právě v tomto spočívá moc evangelia.

POVOLÁNÍ

Je fascinující vidět tu naprostou autoritu, se kterou Ježíš povolává lidi, aby Jej následovali (viz Marek 1,16-20 ; 2,13-14).

Nový zákon vysvětluje, že když hlásáme pravdu o Ježíši, Bůh otevírá lidem doposud slepé oči a povolává je k sobě. A oni přichází tak, jak v tu chvíli jsou. Přichází, přestože to znamená opuštění života, který si pro sebe už vybudovali. Přichází, protože si teď uvědomují, že Ježíš a spasení, které On nabízí, je ten nejcennější poklad.

➤ *Přečtěte si Markovo evangelium 8,34-38.*

Ježíš je velmi otevřený v tom, jaké možné důsledky vyplývají pro Jeho následovníky. Ihned poté, co Ježíš mluvil s učedníky o své smrti, zavolal si zástupy lidí a říká:

„Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.“ Je zarážející, když vidíme, jak Ježíš okamžitě přesměrovává svou pozornost od kříže, který musí na sebe vzít on, ke kříži, který na sebe musíme vzít my.

Ježíš nám říká, že pokud ho máme následovat, musíme zapřít sami sebe. Pro lidi není přirozené odvrátit se od své přirozené sebestřednosti a spoléhání se sami na sebe, ale je to Ježíšovo povolání. Následování Ježíše znamená, že Mu dáme trůn našeho života.

Ježíše nemůžeme následovat, pokud na sebe nevezmeme svůj kříž. Byl to totiž právě kříž, který se stal symbolem totálního zavržení Ježíše lidmi. (viz Marek 12,1-12). Ježíš na rovinu předkládá, že ti, kteří Ho následují, budou zavrženi světem, tak jako se svět zřekl Ježíše.

Proč by kdokoli dobrovolně zapřel sám sebe, vzal si svůj kříž a následoval Ježíše? Odpověď je ta, že jediný způsob, jak být spasen, je se mu oddat. Pokud se vám to zdá iracionální, musíme si poslechnout, co Ježíš říká hned v následujícím verši:

„Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání jej.“ (Marek 8,35)

Zní to jako naprostý opak toho, jak bychom instinktivně přemýšleli. Normálně bychom si raději ponechali svůj život ve svých rukou a vyhnuli se tak odmítnutí ze strany přátel, rodiny a kolegů v práci kvůli následování Ježíše. Ale to by znamenalo odchod od Ježíše, toho jediného, který nás může zachránit.

Pro případ, že bychom si mysleli, že následování Ježíše nám v tom případě nemůže přinést nic dobrého, verše 35-38 v 8. kapitole uvádějí čtyři velmi dobré důvody právě pro to, proč Ježíše následovat:

- Když se vzdáme svého života pro Ježíše, zachráníme ho; a když ne, ztratíme ho (verš 35).
- I kdybychom odmítnutím Ježíše získali celý život, ztratili bychom tu nejdůležitější věc, kterou máme (v. 36).
- Když nám unikne věčný život, není možné si ho za žádnou cenu koupit zpět (v. 37).
- Když odmítneme Ježíše, odmítne on nás, až se vrátí, aby soudil svět (v. 38).

Žít jako Ježíšův následovník v tomto světě není snadné. Ježíš tuto realitu nijak nezlehčuje. Když s lidmi sdílíme evangelium, musíme jim být připraveni říct, co to pro křesťany znamená. Ale pokud uslyšeli Jeho povolání, přijdou, i když to bude představovat významnou změnu v jejich životě. Přijdou, poněvadž nyní chápou, že Ježíš je jejich dokonalý poklad.

I přesto se ale ukazuje, že učedníci byli alespoň z části slepí vůči Ježíšově výzvě sebezapření. Po tom, co jim opět sdělil své poslání v Markovi 9,30-32, objevujeme v 9. kapitole 33-34, že na to učedníci odpověděli tím, že se dohadovali, který z nich je nejdůležitější. Poté, navzdory Ježíšova pokárání v 9. kapitole 35-37 a znovu v 10. kapitole 13-14, nacházíme Jakuba a Jana, jak se snaží podělit o Ježíšovu slávu v 10. kapitole 35-37.

Stále totiž nemohli pochopit, co Ježíšovo povolání pro jejich život opravdu znamená. Jak je velmi dobře známo, Petr zapřel Ježíše, místo toho, aby zapřel sám sebe. A to vše ze strachu z možných důsledků spojených s následováním Ježíše.

Přesto s nimi Pán Ježíš laskavě a trpělivě pracoval během své veřejné služby, stejně tak jako před a po své smrti a vzkříšení. Ona duchovní cesta učedníků jasně spatřit, kdo Ježíš je, proč přišel a co to znamená Jej následovat, je stejná jako ta, na které se nachází mnoho účastníků kurzu.

Pokud porozumíme Ježíšově totožnosti, poslání a povolání, pak jsme pochopili jádro Markova evangelia a princip spasení.

Když budete s účastníky diskutovat o těchto třech hlavních tématech Markova evangelia, budete se ptát na to, kým si oni myslí, že Ježíš je, proč přišel a co to znamená Jej následovat, tak se velice rychle dozvíte, na jaké duchovní úrovni se nachází a jak jim můžete pomoci se posunout dále.

VÝZNAM JEŽÍŠOVY TOTOŽNOSTI, POSLÁNÍ A POVOLÁNÍ

To, jak účastník pochopí Ježíšovu totožnost, poslání a povolání, je základem toho, jak na evangelium odpoví.

➤ *Jaký problém by podle vašeho názoru mohl mít člověk, který pochopil:*

Ježíšovu totožnost a poslání, ale ne jeho povolání?

Ježíšovu totožnost a povolání, ale ne jeho poslání?

Ježíšovo poslání a povolání, ale ne jeho totožnost?

Z každé varianty vyplývá celá řada důsledků. Například:

- Pokud člověk chápe Ježíšovu totožnost a poslání, ale ne povolání, nepochopí, že musí zapřít sám sebe nebo na sebe vzít svůj kříž. V důsledku toho se jeho život nebude proměňovat, a protože nebude očekávat žádné utrpení, je pravděpodobné, že bude zklamaný a od křesťanství se odvrátí.
- Když člověk porozumí Ježíšově totožnosti a povolání, ale ne jeho poslání, nepochopí vážnost svého hříchu nebo skutečnost, že Ježíš za tento hřích zaplatil. V důsledku toho nepozná radost z odpuštění. A protože nepochopí, co znamená milost, jeho život ovládne „povinnost“ a nucená „zbožnost“. Buď se z něj stane samospravedlivý člověk, nebo ho zcela ochromí pocit selhání. Protože nechápe kříž, nemůže mít jistotu nebe. Protože nechápe závažnost hříchu, je pravděpodobné, že bude velice zklamán vším zlem, které ve světě vidí.
- Pokud člověk chápe Ježíšovo poslání a povolání, ale ne jeho totožnost, nepochopí, že Ježíš je Bůh. V důsledku toho bude Ježíše vidět jen jako příklad toho, jak by člověk měl žít. Nebude mít soustavnou motivaci ke křesťanskému životu. Nepochopí, že ho Bůh miluje nebo že Bůh je svrchovaným pánem jeho života.

➤ *Zamyslete se nad tím, jak jste se stali křesťany:*

- Kdy jsi poprvé pochopil, kdo je Ježíš?
- Kdo ti pomohl spatřit Jeho totožnost?
- Kdy jsi pochopil, proč přišel?
 - Pomohl ti někdo nebo něco k tomu, abys poprvé pochopil Jeho poslání?
- Ve kterém okamžiku života sis uvědomil, co po tobě Ježíš žádá? Bylo ti to jasné od začátku, anebo to byl postupný proces?

Prolistujte si Markovo evangelium a zamyslete se nad tím, co je v jednotlivých odstavcích napsáno o Ježíšově totožnosti, poslání a povolání. Označte si je písmenky (T, Ps, Pv); nezapomínejte, že v některých textech se může psát o více aspektech.